

Beste Dany

Lut Lams

Beste Dany,

Met wie beter kan ik onderstaande lijntjes delen dan met jou?

Misschien ben je al vertrouwd met de levens van de twee heiligen die ik graag eventjes in het daglicht stel, of misschien behoren de dames nog niet tot het gezelschap van heiligen die je al hebt bestudeerd. Zelfs indien je het levenspad van deze twee speciale vrouwen uit de Middeleeuwen zou kennen, graag introduceer ik je een paar teksten die me wel beroeren.

De eerste betreft mijn vaders vertaling van het boek 'Den Hellige Birgitta Af Vadstene', geschreven door de Deense hagiograaf Johannes Joergensen en uitgegeven door Sheed & Ward, Antwerpen (1954). Het tweede is een tekst in de oude Nederlandse spelling over de Heilige Lutgardis.

Laat me jou es meenemen naar die eerste tekst. Ik gebruik hiervoor de proefdrukken die aan mijn vader werden overhandigd bij gebrek aan het gepubliceerde boek dat in een opslagplaats ongeduldig op een nieuwe stek in mijn gerenoveerd huis ligt te wachten en nu helaas onbereikbaar blijft.

Het voorwoord van Joergensen verraadt de lange tocht die de auteur ondernam om de vele pelgrimstochten van Birgitta van Vadstena (14e E) in kaart te brengen en diens visioenen uitvoerig te beschrijven.

Ja, de incubatieperiode kan soms lang duren, dat beseffen we beide maar al te goed...

"Er ligt tussen mijn papieren een klein blad, dat daar nu bijna twintig jaar gelegen heeft. Een klein blad, dat het ontwerp bevat voor een titelblad: Johannes Joergensen Den hellige Birgitta af Vadstena, Kopenhagen 1923. Sindsdien zijn er bijna twintig jaren voorbijgegaan en nu eerst kan ik het inleidend woord schrijven tot dat boek over de heilige Birgitta. [...]

En de jaren gingen verder. Andere werken drongen zich op, eisten

de voorrang. OM het maar meteen te zeggen: ik moest leven! En men kan nu eenmaal niet leven met het bestuderen der Openbaringen van de heilige Birgitta. Een universiteitsprofessor kan dat – een Schrijver die van zijn pen moet leven, kan dat niet. Ik zag in dat de zo grote en moeilijke taak van een Birgitta-biografie niet kon volbracht worden, indien ik niet voor een paar jaar al het ander werk terzijde kon leggen. En dat kon ik niet. En de jaren gingen verder – op zekere dag werd ik tot mijn grote verbazing zeventig jaar. En juist op die dag richtte men uit Zweden een oproep tot mij, Zweedse vrienden zouden mij schenken wat nodig was om rustig te werken.[...]

In mijn behandeling van een zo uitvoerig en moeilijk onderwerp als het leven van de grote Zweedse heilige heb ik getracht mij nauwkeurig te houden aan het woord dat Leo de Dertiende in zijn tijd als richtsnoer aangaf voor alle geschiedvorsing: “ne quid non veri audeat, ne quid veri non audeat” – “zich niet vermeten een onwaarheid te zeggen, het niet wagen een waarheid te verzwijgen”. God kan onze leugens niet gebruiken en het licht van de waarheid kan nimmer te klaar zijn. En zo besluit ik dan met de woorden die een non te Vadstena, meer dan vijfhonderd jaar geleden, op het laatste blad van haar boek schreef: “Bid ook voor degene die dit schreef – zij had goede wil en zwakke krachten en het is niet goed méér aan te vatten dan voorhanden is om het te volbrengen”; (hs.A, 78, Stockh.)”

Of misschien kan de volgende inleiding jouw nieuwsgierigheid wekken:

“Het katholicisme maakte heel Europa tot de invloedssfeer van de door geestesgaven uitmuntende enkeling, en zo moet het voor ons begrijpelijk worden hoe een Zweedse weduwe in de veertiende eeuw een der invloedrijkste persoonlijkheden van die tijd kon worden. Slechts tegen zulke achtergrond wordt een figuur als Birgitta denkbaar en werkelijk” (p.17)

Het boek schetst het middeleeuws Rome, “half heidens en half heilig tegelijkertijd” (blurb). Als sociale hervormster, verzorgde deze weduwe, moeder van acht kinderen, de armen en klaagde de misbruiken van de Kerk aan. Vrij recent vertelde mijn vader me nog hoe Birgitta naar Avignon trok om er de Pausen te vragen hun weelderig werelds leven op te geven.

Een greep uit de levensbeschouwingen van de auteur:

“De middeleeuwse mens had bovendien nog meer voor op ons: hij wist wat de zin was van het bestaan. Dante wist het, Birgitta wist het: hier is de aarde, onder ons is de hel, boven ons is de hemel, en het komt er op aan zo te leven hier op aarde dat wij de hel ontgaan en in de hemel komen. Het leven is geen raadsel, de wereld is geen mysterie. De aarde is geen zandkorrel in de oneindigheid van het heelal – zij is het centrum van alles wat bestaat, het middelpunt van het bestaan zelf. Als de middeleeuwse mens zijn blik opslaat in de sterrenklare nachten, dan staart hij niet in een oneindige wereldruimte met zo en zoveel duizenden koudegraden in de atmosfeer en met afstanden van miljoenen lichtjaren; geen wind, koud van twijfels, waait hem daarbuiten uit de bodemloze diepten tegen. De mens is geen ellendige worm ergens in een uithoek van het astrologisch universum, geen “hemelslichaamsafval”, zoals het in in de moderne zelfvernederingswellust heet. De mens is naar Gods beeld geschapen tot eeuwig leven en eeuwige zaligheid – of (en dat is een diepere tragiek dan alleen maar angst voor de vernietiging) tot de eeuwige dood en verdoemenis. Zo zijn de voorwaarden – of men ze aanvaardt of niet – en er zijn er geen andere! Als de tijd uitgelopen is, als beide uurwijzers op twaalf staan en het peillood de bodem heeft bereikt, begint de eeuwigheid [...]. Dat is de geestelijke atmosfeer waarin de middeleeuwse mens leeft; Slechts tegen die achtergrond van het eeuwig hemelgeluk en de eeuwige verdoemenispijn wordt een figuur als deze van Birgitta begrijpelijk.” (pp.18-19)

Na de fascinerende pentrekken van het middeleeuwse Zweden en Italië, beschrijft Joergensen de visioenen van Birgitta als volgt:

“En toen gebeurde het, in de kapel van het eenzame kasteel aan de oevers van het Bormeer, dat God zelf tot Birgitta sprak. Zoals Paulus, of zoals de apostel Johannes op Patmos werd zij “verrukt in de geest”. Zoals de leerlingen op de Thabor zag zij “een lichtende wolk en een stem kwam uit de wolk” en de stem sprak: “Vrouw hoor mij aan!” [...] Drie keren beleeft Birgitta hetzelfde en de stem die uit de lichtende wolk opklinkt herhaalt dezelfde woorden. Maar de derde keer ziet Birgitta iemand zoals de Mensenzoon in de wolk en de Mensenzoon spreekt tot haar: [...]

De stem zweeg, het licht verdween. Birgitta was gans alleen in de

kapel van Ulfasa. Maar in haar hart voelde zij als het ware iets levends bewegen, zich heen en weer keren, zoals dat vroeger met de vrucht in haar lichaam geschiedde. En toen wist zij; dat zij opnieuw had ontvangen, dat de oude Birgitta dood was en dat in haar hart een nieuwe Birgitta geboren was" (pp.155-156)

Zin om een kijkje te nemen in het boek? Ooit zullen we daar wel es tijd voor kunnen vrijmaken. Dan ben je hartelijk welkom ten huize van je collega, wiens patroonheilige de aanleiding gaf voor een kijkje in de tweede tekst. Dit document, dat dateert van 16 juni 1946, wil ik je niet onthouden door de heerlijke oude spelling en de antieke uitdrukkingen. De nationalistische toon zal je er helaas moeten bijnemen. Het werd dan ook gepubliceerd door Joris Van Hulzen in *Ons Volk*, XXIX, nr 24, dat destijds drie frank kostte.

Een paar extracten:

"Vader en Moeder zorgden voor haar als voor den appel van hun oogen en Lutgardis was precies geen kwezeltje, steeds hield zij van mooie, prettige kleeren en van gezonde, jeugdige leute [...]

De ieverige Koopman [haar vader] zette zelfs twintig zilveren marken uit om er haar dan een prachtigen bruidschat mee te kunnen bezorgen. Dit viel hem evenwel deerlijk tegen, aangezien de Koopman, die het geld in bewaring had, plots failliet ging. Alleen Moeder zat daar niet veel mee in, want persoonlijk betrachtte zij voor haar dochtertje veeleer den kloosterstaat [...]

Reeds lang werd zij achterna gelopen door een rijken jongeman van aanzinlijk geslacht, die kost wat kost, de liefde van het meisje veroveren wilde. Hij liet niet af Lutgardis lastig te vallen met zijn verzoeken en beloften, hij overstelpte het vroolijk gestemde meisje zelfs van dag tot dag met liefdesbetuigingen, waarin waarachtig de gloed van een driftig ontvlamd hart niet ontbrak. Deze jongeman kende den handel en wandel van Lutgardis volkomen en, daar hij anderszins toch geen resultaten behalen kon, zag hij er eindelijk niet tegen op 's nachts heimelijk het huis binnen te dringen, waar Lutgardis sliep. Toen hij evenwel pas het huis genaderd was, werd hij overvallen door een onberedeneerde vrees die hem zoo deerlijk te pakken kreeg, dat hij zonder meer weer ijlings naar huis vluchtte. Ongetwijfeld was het God zelf geweest, die dit aldus geschikt had, want

eens verscheen Christus aan Lutgardis en toonde Hij haar zijn zij-dewonden. "Zoek niet langer de zoetheit van een dwaze liefde," zei Hij. "Aanschouw hier voortdurend wat gij moet beminnen en waarom gij moet beminnen." [...]

Doch nog zou de duivel niet nalaten haar van Christus af te trekken. Hij deed dit door een anderen jonker op haar af te sturen. Deze jonker probeerde de vrome maagd brutaal te schaken toen zij zich eens op reis bevond en met haar gezellinnen te paard door een bosch reed [...]

Heele nachten bracht zij door in innig gebed. Daardoor geraakte ze zelfs zoo vertrouwd met Christus, haren Bruidegom, dat Deze zekeren dag zijn arm losmaakte van het kruis dat bij de kerkdeur stond om zijn Bruid te omarmen. Uit die liefde putte Lutgardis gretig een ontzaglijke kracht die zij ten dienste stelde van al wie hulp behoefde."

"Zij hielp menschen die tot haar snelden om te genezen van de vlek op het oog en van al de andere kwalen die iemand tempteeren kunnen in de ledematen. De genaden druppelden uit hare freele vinger-toppen, die voortdurend olie afgaven, als was die olie het symbool van de zegeningen die de hemel aan Sinte Lutgardis verleende [...]

Elf jaar voor haar dood werd Lutgardis blind. Zij kon zich Aldus volledig afzonderen van de wereld. Zij had nog slechts het innerlijke Licht te aanschouwen dat haar heelemaal vervulde en dat haar ononderbroken optilde in de sferen van de hemelsche contrijen [...]

Intusschen doofde het leven in het kreupele lijf der blinde geleidelijk uit. En den 16n Juni 1246, op een Zaterdag die reeds naar de vroolijkheid van den Zondag deed verlangen, stierf zij. Zij was vier en zestig jaar oud geworden."

Lutgardis werd "de patrones van de Vlaamse taal en letterkunde, en meer algemeen van het Vlaamse volk genoemd", omdat ze, overgeplaatst naar Wallo-nië (te Aywières bij de Waalse Trappistinnen), haar taal getrouw bleef, "al deerde het de vlaamsche kloosterzuster geweldig dat zij met haar genooten nimmer converseeren kon daar zij hun spraak volledig onkundig bleef." ((pp.557-559)

Beeld van Mathias Bernhard Braun, Karlsbrücke, Praag

Gelukkig liet mijn vader, Bienvenu Lams, me de Fransche taal leren, maar gaf hij me net zo goed de liefde voor de taal en letterkunde door Iets wat wij, als collega's, allen delen en blijven doorgeven, niet?

Gelukkige verjaardag, Dany. Many happy returns!!

ONS VOLK

WEEKBLAD. — JAARGANG XXIX. — N° 24. — 16 JUNI 1946. — PRIJS : DRIE FRANK.

In dit NUMMER

SINTE LUTGARDIS
1246-1946

DE GRENSSMOKKEL TE
MOESKROEN

HET EEUWFEEST DER
ELECTRISCHE TELEGRA-
FIE IN BELGIE.

JOH. V. JENSEN.

MGR. CENTO, DE NIEU-
WE PAUSELIJKE NUN-
TIUS TE BRUSSEL.

WAT DE FILM ZAL DOEN
BIJ DE
ATOOMBOMPROEF
BIKINI

London heeft op grootsche wijze de grootste overwinning van alle tijden gevierd: De oude leeuw van Engeland keek toe, de Engelsche vlag vierde mee en de jeugd juichte geestdriftig voor de soldaten die haar toekomst beveiligden.

Ste - Lutgardis

1246-1946

SEDERT jaar en dag is de Heilige Lutgardis in Vlaanderen een Heilige, die, vooral onder de intellectuelen en onder de studerende jeugd, op een vereering bogen kan, waarvan de grond innig samenhangt met de diepste en innigste strevingen van het Vlaamsche volk. Sint-Lutgardis is de beschermheilige van de Vlaamsche Taal en Letterkunde en zij wordt ook aangeroepen als patrones van het Vlaamsche Volk zelf, zoodat zij ons allen wel innig dierbaar moet zijn. Dit jaar vooral, het zevente eeuwfeestjaar van haar zalig aisterven, zal zij door ons gevierd worden met luister en zullen tot haar onze gebeden opklinken met een aandrang, die uit het diepst van ons hart zal komen. Haar sterfday viel op den 16 Juni 1246. De 16 Juni 1946 moet voor alle Vlamingen diensvolgens een dag worden, waarop het levende Vlaanderen met betrouwen en met liefde opzielt naar den hemel, waar Sint-Lutgardis thans over ons waakt, over ons en over onze toekomst.

Een klein meisje, blank als de lelie

Sint-Lutgardis werd geboren te Tongeren, de oude Limourgsche stad, waar haar vader een aangezien koopman was. Daar bracht ze haar prilte jeugd door als een lie, klein meisje. Vader en moeder zorgden voor haar als voor den appel van hun oogen en Lutgardis was precies geen kwezelus, steeds heid zij van mooie, prettige kleren en van gezonde, jeugdige leute. Elke onteerbare schers vluchte zij noemlans als de pest, en toen zij al een beetje ouder geworden was, meed zij eveneens alle zoetste heidspaatjes, waar-mee meisjes doorgaans zeer zijn ingenomen. Wat niet beteute dat vader er van droomde haar ooit met een treffelijk en hoogstaand man te zien huwen. De ieverige koopman zette zelfs twintig zilveren markten uit om er haar dan een prachtige bruidschat mee te kunnen bezorgen. Dit viel hem evenwel deerlijk tegen, aangezien de koopman, die het geld in bewaring had, plots failliet ging. Alleen moeder zat daar niet veel mee in, want persoonlijk betrachte zij voor haar dochterle veel-er den kloosterstaat. Misschien gaf dat wel onder de beide echtelieden van tijd eenige strubbeling. Maar per slot van rekening haalde de moeder haag slag loch thuis. Immers, toen Lutgardis twaalf jaar geworden was, werd zij reeds aan God toegewijd als oblate in het klooster van Sint-Kathelijne, onder de monialen van de Benedictijger-orde, dicht bij de stad Sint-Truiden in Haspengouw.

De Heer zelf eischte heel haar liefde op

Wat Lutgardis zelf betref geschiedde deze overgang van de wereld naar het klooster echter niet zonder schokken en scheuren. Reeds lang immers werd zij achterna geloopt door een rijken jongeman van aanzienlijk geslacht, die kost wat kost, de liefde van het meisje veroveren wilde. Hij liet niet af Lutgardis lastig te vallen met zijn versoe-ken en beloften, hij overstelpde het vroolijk gestemde meisje zelfs van dag tot dag met liefdes-betuigingen, waarin waarachtig de gloed van een driftig onvlamd hart niet ontbrak. Deze jongeman kende den handel en wandel van Lutgardis volkomen en, daar hij anderszins toch geen resultaten behalen kon, zag hij er eindelijk niet tegen op 's nachts heimelijk het huis binnen te drin-gen, waar Lutgardis sliep. Toen hij evenwel pas het huis genaderd was, werd hij overvallen door een onberekenende vrees die hem zoo deerlijk

Christus omarmt de Heilige Lutgardis. Fragment uit het groote en indrukwekkende beeld van Mathias Bernhard Braun, dat te Praag op de befaamde Karlsbrücke staat.

te pakken kreeg, dat hij zonder meer weer: ijlings naar huis vluchte. Ongetwijfeld was het God zelf geweest, die dit aldus geschikt had, want eens verscheen Christus aan Lutgardis en loonde Hij haar zijn zijdwonden. « Zoek niet langer de zoetigheid van een dwaze liefde, » zei Hij. « Aanschouw hier voortdurend wat gij moet beminnen en waarom gij moet beminnen. »

Het pleit eindelijk gewonnen

Daarmee was het pleit voor Lutgardis' klooster-leven direct gewonnen. Doch nog zou de duivel niet nalaten haar van Christus af te trekken. Hij deed dit door een anderen jonker op haar af te sturen. Deze jonker probeerde de vrome maagd brutaal te schaken toen zij zich eens op reis be-vond en met haar gezellinnen te paard door een bosch reed. Lutgardis wrong zich echter met ge-weld uit zijn handen los en vluchtte gedurende heel den nacht tot zij, tegen den morgen, uit-geput en met verhakelde kleeen, ten huise van haar voedster belandde. Dit voorval bezorgde het meisje veel kommer en veel verdriet, want waar zij sedertdien verscheen, werd zij met den vinger nagewezen. Lutgardis was toen erg beschaamd en liep met het hoofd gebogen door de straten. Doch zekeren dag herpakte zij zich en besliste zij eens en voorgoed in het klooster te treden.

Van oblaat tot kloosterzuster

Lutgardis werd dus kloosterzuster. Zij ruidde den lichten sluier der oblaten voor den zwaarden der eigenlijke nonnen. En van meet af aan leefde zij de regels van het stift van Sint-Kathelijne zoo zorgvuldig en zoo nauwkeurig na dat al hare medezusters aan de nieuwe genootte een voorbeeld konden nemen. Lutgardis won ook de genegenheid van al wie haar kenden en weldra werd zij het stichende middenpunt van de warme devotie die in het klooster welig tot uiting kwam. De hemel bleef de vrome bestendig hulp verschaffen en meer dan eens verscheen haar de patrones van het gesticht, de Heilige Katharina. Ja, zelfs de Moeder Gods bezocht haar in haar celletje, dat Zij dan schitteren deed van het licht harer almachtige glorie. Op Pinksterzondag zagen de nonnen toen dat Lutgardis bij het zingen van het « Veni Creator » twee ellen in de lucht verheven werd. Zoo-zeer was de heilige Katharina. Ja, zelfs de Moeder Gods bezocht haar in haar celletje dat Zij dan schitteren deed van het licht harer almachtige glorie. Op Pinksterzondag zagen de nonnen toen dat Lutgardis bij het zingen van het « Veni Creator » twee ellen in de lucht verheven werd. Zoo-zeer was de heilige vrouw vol van de geest-drift die haar naar den hemel trok. Inusschen hield Lutgardis niet op ook te kleden en te vas-ten. Heele nachten bracht zij door in innig ge-

bed. Daardoor geraakte ze zelfs zoo vertrouwd met Christus, haren Bruidegom, dat Deze sekeren dag zijn arm losmaakte van het kruis dat bij de kerkdeur stond om zijn Bruid te omarmen. Uit die liefde putte Lutgardis gretig een ontzaglijke kracht die zij ten dienste stelde van al wie hulp behoefde. Zij hielp menschen die tot haar snelden om te genezen van de vlek op het oog en van al de andere kwalen die iemand templeeren kunnen in de ledematen. De genaden druppelden uit hare freets vingertoppen, die vooruitrande olie afgaven, als was die olie het symbool van de zegeningen die de hemel aan Sinte Lutgardis verleende.

De nederigheid der priorin

Dat de zusters van Sinte Katheline in die omstandigheden de heilige Lutgardis tot hun priorin kozen, kan geen verbazing wekken. Niemand onder hen was beter in staat om de kloostergemeente te leiden naar de hoogten van het geestelijk leven en streven dat door den regel van hen werd geëischt. Deze eereitel vermocht Lutgardis evenwel niet het hoofd op hol te brengen. Zij bleef de nederigste onder de nederige zusters, al deed zij haar werk met een statig beleid en een kommervolle stijfheid. Veel liever zou zij zelfs simpele non zijn geworden.

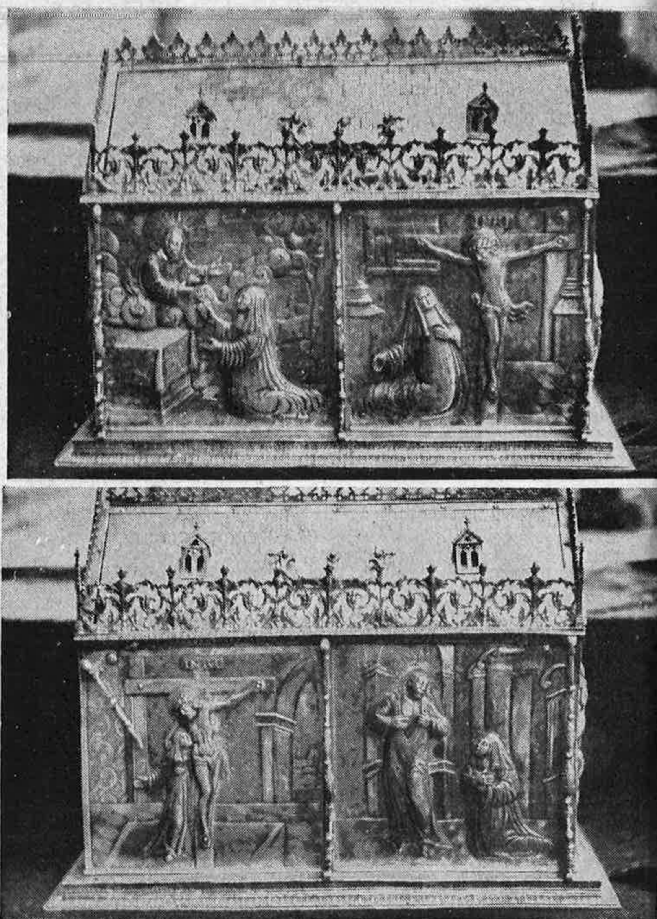
Maar daar wilden de andere nannkens niet van weten. Niemand beter dan Lutgardis, beweerden zij, is in staat om ons te besturen naar het welgeval van den Heer en van onze patroonesse.

Toen kreeg de priorin sekeren dag het bezoek van meester Jan van Liere en deze stilde haar in de overtuiging dat zij als priorin best zou optreden. Jan van Liere wist haar zelfs te overtuigen dat zij het stift van Sinte-Katheline verlaten moest om over te gaan naar de orde der Cistercienszonninnen die het grauwe habijt droegen en een meer aischenden levensregel volgden. Lutgardis wilde heel graag op het voorstel van haar eminenten raadgever ingaan, doch zij werd aanvankelijk tegengehouden door het feit dat nergens in het Vlaamsche landsgedeelte een klooster van Cistercienszonninnen bestond. Alleen Herkenrode kwam daarvoor in aanmerking, maar Jan van Liere had zijn keuze gevestigd op het Waalsche klooster van Aywieres en Lutgardis kende hoegenaamd geen Fransch. Dus twijfelde zij een poosje tot eindelijk de Heer zelf zijn dienstmaagd gebod dat zij naar Aywieres zou afreizen. Lutgardis deed het tot groote droefheid van de medezusters van Sinte-Katheline, onder dewelke zij zoovele jaren had vertoefd als een vrouw die het stift zegen bijbracht en een hoogen bloei van geestelijke weelden.

Onder de Waalsche Trappistinnen van Aywieres

Te Aywieres werd Lutgardis met open armen opgenomen, al deelde het de Vlaamsche kloosterzuster geweldig dat zij met haar genooten nimmer converseeren kon daar zij hun sprake volledig onkundig bleef. Ook te Aywieres immers geraakten men aldaar op de hoogte van haar onvergelykelijke heiligheid en dit ging zelfs zoover dat ook de Cistercienszusters bij haar kwamen aandringen opdat zij zich tot hun overste zou laten benoemen. Eenzelfde voorstel werd haar eveneens van de andere kloosters uit de omgeving, zoodat Lutgardis begon te vreezen dat haar overgang van Sinte-Katheline naar het Walenland per slot van rekening geen baat had gebracht. Gelukkig werd zij na verloop van enkele weken volledig hiezoemt vertroost toen Onze Lieve Vrouw haar verscheen, die haar melden kwam dat zij hoegenaamd geen Fransch zou kunnen leeren. Derwijze, verklaarde haar de Moeder Gods, zal geen enkele kloostergemeente het nog wenschen dat gij er abdis gaat worden, want tot nog toe was dit toch de voorwaarde, niet waar, dat gij op den duur het Fransch machtig zoudt worden. Onze Lieve Vrouw hield haar woord stipt, want Lutgardis geraakte in het Fransch waarachtig nooit zoo ver dat zij in verstaanbaar Waalsch zelfs een korst brood kon vragen, wanneer zij daartoe nog wel door een dwingenden honger deerlijk werd gegraamd.

558

Voor- en achterkant van het silveren reliekschrijn van Sinte Lutgardis, afkomstig van de abdij van Aywieres, thans berustend in de parochiekerk van het Waalsche dorpje Ittre.

Op de hoogste trappen der heiligheid

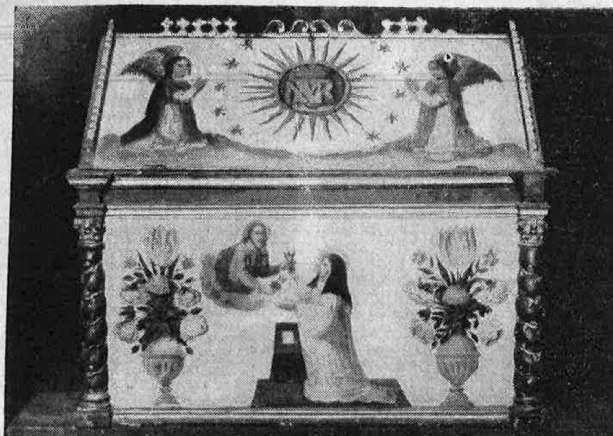
Zoo leefde Lutgardis dan, nederig en vroom, onder haar Waalsche medezusters en het voorbeeld dat zij vroeger te Sint-Truiden was geweest, was zij voortaan voor haar Waalsche gezellinnen. Veertig jaren lang vertoefde zij te Aywieres en elke dag was een dag van opgang voor haar, een verrijking aan hemelsche genaden en een verrijking aan schoonmenselijke deugden.

Aan haar boete om het eigen zondig bestaan uit te wischen en om tevens de pinen van Ons Heer te verlichten in verband met het schandig gedrag van zooveel menschen, stelde zij immer te Aywieres geen grenzen meer. Zij vastte weken en weken aan een stuk. Zij stelde zich tevreden met water en brood en groenten. De groenten nutte zij zelfs ternauwernood omdat zij daartoe door haar geestelijken leidsman in geweten werd verplicht. Steeds streelde zij enaar den Heer ge-

lijkvormig te zijn in alles. En wat zij vooral wenschte was : Haar bruidegom te kunnen volgen op het doornige pad van stin verduidelijk lijden. Hierin kwam Christus zijn Bruid met liefde tegemoet. Eens had Hij haar gezegd toen Hij haar zijn wonden toonde : « Aanschouw hier voortdurend wat gij beminnen moet en waarom gij moet beminnen. Nu brak Hij een ader in haar hart en stigmatiseerde Hij haar handen opdat zij ook in het lijden aan Hem gelijkvormig zou kunnen zijn. Intusschen verscheen Hij haar voortdurend. En ook Onze Lieve Vrouw bezocht haar meermalen. Zelfs de apostelen lieten niet na de heilige kloosterzuster met hun woord bestendig te versterken en haar hevige wenschen naar den hemel te richten.

Haar laatste dagen

Een jaar voor haar dood werd Lutgardis blind. Zij kon zich aldus volledig afzonderen van de wereld. Zij had nog slechts het innerlijke Licht te aanschouwen dat haar heelemaal vervulde en dat

Houten reliekschrijn van Sinte Lutgardis in de kerk te Iltre. Dit reliekschrijn staat bestendig tentoongesteld achter ijzeren tralies, boven het altaar van de Heilige in het rechter zijkoor.

haar ononderbroken opilde in de sferen van de hemelsche contrien. Nog slechts haar krank lichaam bleef haar binden aan de aarde, de roest vertoefde reeds in het hiernamaals en trachtte nog slechts naar het oogenblik waarop de laatste banden met de wereld zouden worden overgesneden. Meer dan een vroom man en heilig prelaat kwamen de zieke zuster bezoeken op haar lijdenbed en namen van haar troost en sterkte mede voor hun werking onder de kinderen der menschen. Meer dan een getrouwe naar het lijf en naar de ziel vond bij haar heul en genosning, tot slechts bij haar de noodige kracht om te breken met den duivel en zijn pomperijen.

Intuïschend doolde het leven in het kreupelle lijf der blinde geleidelijk uit. En den 16n Juni 1246, op een Zaterdag die reeds naar de vroolijkheid van den Zondag deed verlangen, slief zij. Zij was vier en zestig jaar oud geworden.

Haar roem en onze glorie

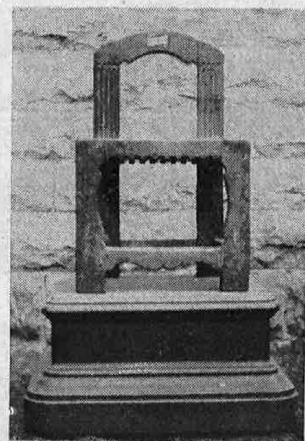
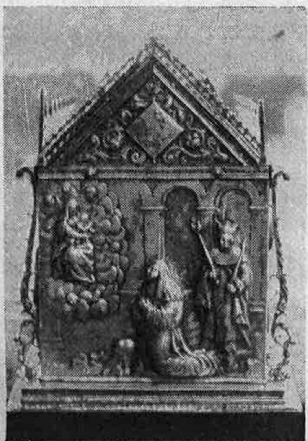
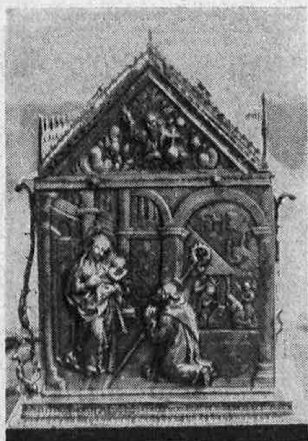
Na haar dood, ging de roem van de Heilige Lutgardis steeds stijgende. Haar relikwieën, eerst begraven in de kerk van het klooster, ter plaatse zelf waar de Heilige in het koor dagelijks den lof zong van den Heer, werden weldra opgegraven en ter vereering uitgesteld. En vele mirakelen werden er aan toegeschreven.

Ten tijde van de Fransche omwenteling werden de zusters van Aywieres uit hun klooster verdreven en moesten zij met de relikwieën van hun Heilige vluchten. Aanvankelijk verdeeld in twee groepen kwamen zij ten slotte weer bijeen op het kasteel te Iltre. Zoo komt het dat thans de relikwieën van Sinte Lutgardis worden bewaard in de parochiekerk van dit Waalsch dorpje.

Nog stroomden steeds naar Iltre de vrouwen om onze groote Heilige Lutgardis te gaan vereeren. Zij gaan er vooreerst naar toe om hulp te vragen voor een voorspoedig kraambad. In de kerk te Iltre is namelijk ook het stoeltje aanwezig van de abdis van Aywieres en de menschen zeggen dat dit het stoeltje van Lutgardis is. Een koperen plaatje vermeldt dit overigens duidelijk. Op dit stoeltje zelden de toekomstige moeders zich neer. Ofwel leggen zij een draad van Sinte Lutgardis op het lijf. Dit zou, volgens haar, volledig hetzelfde resultaat hebben.

In het Vlaamsche land wordt Sinte Lutgardis vooral vereerd, zoowel gheschied, als patroon van onze taal en letterkunde, en meer algemeen, als beschermster van het Vlaamsche volk, omdat zij, overgeplaatst in Wallonië, haar taal getrouw bleef. Voor die trouw aan haar taal kan zij ons nog altijd tot voorbeeld strekken. En als Heilige, blijft zij ons wenken naar het Oord der Zaligheden, waar de Schoonheid troont in al haar reine glansen.

Joris VAN HULZEN.

Hiernaast vindt U vier foto's gegroepeerd van St. Lutgardisrelikwieën. De twee aan de linkerzijde zijn de beide zijanten van het zilveren schrijn, te Iltre bewaard. De bovenste aan den rechterkant toont U het gewijde vaatwerk dat, in den bol onderaan, den schedel van de Heilige bevat en, in den met stralen omkransden ring, een tand van Sinte Lutgardis laat zien. De schedel en de tand worden te Iltre den pelgrim ter vereering aangeboden. Onderaan ziet U het zoogeheten « stoeltje » van Sinte Lutgardis, waarop te Iltre de toekomstige moeders even plaats nemen om van de heilige een voorspoedige bevalling af te smeeken.

"Ons Volk, xxix, 24, 16 juni 1946 559